

2023

Time - 3 hours

Full Marks - 80

Answer all groups as per instructions.

Figures in the right hand margin indicate marks.

*Candidates are required to answer
in their own words as far as practicable.*

GROUP – A

1. Answer all questions and fill in blanks as required. [1 × 12

ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

- (a) Scientific study of Human population is known as _____.

ମାନବ ଜନସଂଖ୍ୟାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅଧ୍ୟୟନ _____ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ।

- (b) Who is the author of the book 'An Essay on the Principle of Population' published in 1798 ?

୧୭୯୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ 'An Essay on the Principle of Population' ପୁସ୍ତକର ଲେଖକ କିଏ ?

- (c) Warren Thompson is famous for _____ theory.

ଓରେନ୍ ଅମ୍ପସନ୍ _____ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

- (d) Who said 'population increases in geomatric ratio' ?

କିଏ କହିଥିଲେ 'ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଜ୍ୟାମିତିକ ଅନୁପାତ'ରେ ହୋଇଥାଏ ?

(e) _____ propounded Optimum Theory of Population.

_____ ଜନସଂଖ୍ୟାର ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

(f) After 1970s, fertility rate in the highly developed economy has greatly _____.

୧୯୭୦ ଦଶକ ପରେ ଉଚ୍ଚ ବିକଶିତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପ୍ରଜନନ ହାର ବହୁତ
_____ ହୋଇଥିଲା ।

(g) Shifting of one place to another is called _____.

ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନକୁ ଗତି କରିବାକୁ _____ କୁହାଯାଏ ।

(h) What is female literacy rate in India ?

ଭାରତରେ ମହିଳା ସାକ୍ଷରତା ହାର କେତେ ?

(i) _____ refers to the difference between the birth rate and death rate of population.

_____ ଜନସଂଖ୍ୟାର ଜନ୍ମହାର ଓ ମୃତ୍ୟୁହାର ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ବୁଝାଏ ।

(j) Which state has largest rural population in India ?

ଭାରତରେ କେଉଁ ରାଜ୍ୟର ଗ୍ରାମୀଣ ଜନସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ?

(k) Which state has highest literacy in India ?

ଭାରତର କେଉଁ ରାଜ୍ୟରେ ସାକ୍ଷରତା ହାର ଅଧିକ ?

(l) What is the Boys-Girls ratio in India ?

ଭାରତରେ ପୁଅ-ଝିଅଙ୍କ ଅନୁପାତ କେତେ ?

GROUP – B

2. Answer any eight of the following questions within two to three sentences each. [2 × 8

ଯେକୌଣସି ୮ଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ଦୁଇ ବା ତିନୋଟି ବାକ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର ।

- (a) What is the difference between population study and demographic study ?

ଜନସଂଖ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ଡେମୋଗ୍ରାଫିକ୍ ଅଧ୍ୟୟନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କଣ ?

- (b) What is social demography ?

ଜନସଂଖ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ କଣ ?

- (c) What is population study ?

ସାମାଜିକ ଜନସଂଖ୍ୟା କଣ ?

- (d) What is 'positive check' on population growth ?

ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ 'ସକାରାତ୍ମକ ଯାଞ୍ଚ' କଣ ?

- (e) What is fertility ?

ପ୍ରଜନନ କ୍ଷମତା କଣ ?

- (f) How is crude death rate measured ?

ଅଶୋଧିତ ମୃତ୍ୟୁହାର କିପରି ମାପ କରାଯାଏ ?

- (g) Which age group has highest no. of population in India ?

ଭାରତରେ କେଉଁ ବୟସ ବର୍ଗର ଜନସଂଖ୍ୟା ସର୍ବାଧିକ ଅଛି ?

(h) What do you mean by 'demographic dividend' ?

‘ଡେମୋଗ୍ରାଫିକ୍ ଡିଭିଡେଣ୍ଡ’ କହିଲେ କଣ ବୁଝ ?

(i) What is the difference between in-migration and out-migration ?

ଆନ୍ତଃ-ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଏବଂ ବାହ୍ୟ-ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଲେଖ ।

(j) Mention any two causes of migration from rural to urban areas.

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରୁ ସହରାଞ୍ଚଳକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି କାରଣ ଲେଖ ।

GROUP – C

3. Answer any eight of the following questions within 75 words each.

ଯେକୌଣସି ୮ଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୭୫ଟି ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର ।

[3 × 8

(a) What is the importance of population studies from economic perspective ?

ଅର୍ଥନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଜନସଂଖ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନର ଗୁରୁତ୍ୱ କଣ ?

(b) What is the 'Doomsday Debate' on population ?

ଜନସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ଭୁବିତ୍ତେ ବିତର୍କ କଣ ?

(c) Draw a difference between Malthusian Theory and Optimum Theory of population.

ମାଲଥୁସିଆନ୍ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏବଂ ଜନସଂଖ୍ୟାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଙ୍କନ କର ।

- (d) Briefly explain relevance of population theory in current scenario.

ସାଂପ୍ରତିକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜନସଂଖ୍ୟା ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ସଂକ୍ଷେପରେ ଲେଖ।

- (e) What are the factors of migration from rural to Industrial area ?

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରୁ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରର କାରଣ ଲେଖ।

- (f) Mention any three social factors affecting fertility.

ପ୍ରଜନନ କ୍ଷମତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ତିନୋଟି ସାମାଜିକ କାରଣ ଲେଖ।

- (g) What is demographic transition ?

ଜନସଂଖ୍ୟା ପରିବର୍ତ୍ତନ କଣ ?

- (h) Give an idea of age composition in India.

ଭାରତରେ ବୟସ ରଚନା ବିଷୟରେ ଏକ ଧାରଣା ଦିଅ।

- (i) How does Literacy composition influence population ?

ସାକ୍ଷରତା ରଚନା ଜନସଂଖ୍ୟାକୁ କିପରି ପ୍ରଭାବିତ କରେ ?

- (j) Give reasons of high mortality rate in rural area.

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ମୃତ୍ୟୁହାର ଅଧିକ ହେବାର କାରଣ କଣ ?

GROUP – D

4. Answer any four of the following questions within 500 words each.
ଯେକୌଣସି ୪ଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୫୦୦ଟି ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର ।

(a) What are the scopes and importances of population studies ?

[7

ଜନସଂଖ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନର ପରିସର ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ ଲେଖ ।

(b) Analyze Malthusian theory.

[7

ମାଲ୍ଥୁସିଆନ୍ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(c) What are the causes and consequences of migration in India ?

[7

ଭାରତରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣର କାରଣ ଏବଂ ପରିଣାମ ଲେଖ ।

(d) What are the effective measures to control population growth ?

[7

ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

(e) Analyze optimum theory of population.

[7

ଜନସଂଖ୍ୟାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ତତ୍ତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(f) Discuss age and sex composition of Indian population. [7

ଭାରତୀୟ ଜନସଂଖ୍ୟାର ବୟସ ଓ ଲିଙ୍ଗ ଗଠନ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।

(g) Discuss rural and urban composition of Indian population. [7

ଭାରତୀୟ ଜନସଂଖ୍ୟାର ଗ୍ରାମୀଣ ଏବଂ ସହରୀ ଗଠନ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।